

Игровото начало и театърът – полезно и приятно за най-малката аудитория на кукления театър

Елена Ангелова

„Бebешка пиеса“ е преди всичко интерактивен проект, предназначен за деца от 2 до 4-годишна възраст. Елементът на театър в него се свежда до игровото начало. Това е както много вълнуващо и полезно за децата, така и изключително очарователно за възрастния зрители: в „Бebешка пиеса“ ние, като пораснали деца, се връщаме към естествения, първичен модел на поведение. Главният персонаж, Тютю, е поставен в рамките на изключително уютно и меко пространство за игра, където той прави важни избори сред много вълнуващи цветове, музика, играчки. Трите актриси му помагат, насочват, радват се и плачат с него, досущ като деца. „Бebешка пиеса“ е много внимателно изработен проект, който с психологическа точност възпитава и забавлява най-малките деца чрез средствата на кукления театър.

Елза Лалева, режисьор и автор на проекта, е съумяла да долови нуждата на една аудитория, за която все още няма представлени. В този ред на мисли тя поставя началото на една важна практика за развиване на публики, което е значимо както в социален, така и в културен контекст. Неловко е да наричаме бeбетата „публика“, но истината е, че те са възможна, подходяща и най-важното – вдъхновяваща аудитория за кукления театър. Техните все още нео-

бременени съзнания действително имат нужда от повече цветове, форми и музика, а какво е по-подходящо от театъра за това? „Бebешка пиеса“ е една първа стъпка в създаването на нова тенденция, необходима както на кукления театър, така и на детската публика.

За тази цел Елза Лалева работи с консултант-психолог (Петя Атанасова) за изясняване на нуждите и потребностите на публиката. Тук е от изключително значение да се отбележи начина, по който се изгражда драматургичната цялост на произведението. В него е изцяло вплетен възпитателния принцип след внимателно проучване и анализ на бeбешката психология. Тютю представлява меко и плюшено бeбе-кукла, което има малко по-големи размери от естествените на дете на 2 години. По всичко той прилича на тях, но едновременно с това е мек и удобен за гушкане. Подсъзнателно децата започват да се идентифицират с Тютю – от момента, в който забележат приликата му със себе си, до по-късния етап, в който на Тютю се случват съвсем същите неща, каквито и на тях.

Той се разболява, играе си, прави бели и разбира какво е „да“ и „не“. Тютю е естествения модел на поведение, вграден в психологията на всяко дете: той не разбира, когато му казват, че ще се опари или удари, и когато го прави, получава знанието за „не“. В този ред на мисли, режисурата в този проект е сложен

процес на предвиждане на реакции: той изисква задълбочено предварително познаване на психологията на аудиторията и по всичко личи, че в „Бebешка пиеса“ Елза Лалева е направила истинско постижение.

Средата, в която действа Тютю, е също добре позната на децата – това е пространство за игра. На нас, възрастните, то ни се струва минималистично и събрано, но за тях това е буквално свят от цветове, създаден за изучаване и игра. Сценографията, дело на Димитър Димитров и Стефка Кювлиева, е нещо средно между детска площадка и една огромна играчка. Тя е много интерактивна, цветна и безопасна – отлично пространство, в което едно дете на две години би могло да прекара не половин час, а цял ден без скука, без напрежение и стрес. Тук вече огромна роля имат играчките-кукли. По време на действието те изпълняват и двете функции, тъй като актрисите ги разиграват, но и децата се докосват до тях. Може би „око да види, ръка да пипне“ е най-естественият път за опознаване и децата изцяло функционират по този начин. Те искат не само да гледат, но и пряко да влязат в интеракция със средата и актьорите. В тях не е изградена все още културата на гледане, те притежават първичния импулс да станат част от всичко, което се случва около тях. А какво по-интересно има от театъра, който прилича толкова много на игра? Всички знаем, че именно децата са най-добри в играта.

Тук идва ред и на актрисите в представлението – Галина

Савова, Венцислава Асенова, Цветослава Симеонова. Подходът на актьора към този тип публика е от изключителна важност. Те буквално трябва да проговорят на езика на децата, за да достигнат до тях и да спечелят тяхното внимание, доверие, а защо не и обич. Тъй като в спектакъла има много интерактивни моменти, ролята на актрисите много често е да се грижат за своята публика съвсем буквално: те гушкат малките зрители, показват им отблизо куклите, играят с тях. Те стават част от техния малък, цветен и вълнуващ свят. Само по този начин могат да им разкажат историята за Тютю и да превърнат театралната постановка в интерактивно приключение за всички. Защото и за тях това е едно пътуване към естественото, игрово начало, в което трябва да си много честен към своята публика и действително да вярваш на ис-

торията, която искаш да разкажеш. Безспорно, и трите актриси се справят блестящо със задачата си – напълно професионално те изпълняват партитурата си в спектакъла и с грижа и внимание се докосват до създанията на малките зрители. Ефектът е поразяващ – на моменти децата са като омагьосани пред куклите и актрисите, а в други – сякаш всичко друго има значение, но не и това. Обратната връзка никога не закъснява в театралните представления за деца: напълно честни, те нямат угризения да споделят какво им харесва и какво – не.

Музиката, създадена от Кристиан Бояджиев, е от водещите компоненти в спектакъла. При децата са най-силни слуховите и визуалните възприятия. Затова сценографията и музикалното оформление са изключително внимателно премислени в драматургичната

цялост на проекта. Музиката прилича на песнички за игра – много динамични и весели, те веднага създават атмосфера на приятни, весели усещания. Освен това, те са достатъчно прости като мелодия и думи, за да бъдат преповторени от децата – „това – да, да, да“; „това – не, не, не“. В края на представлението всяко дете си тананика или пее песничките от представлението, а това е доказателство за техния успех.

„Бибешка пиеса“ е успешен интерактивен проект, който е резултат от продуктивната съвместна работа между режисьор, психолог-консултант, композитор, сценограф и актьорски екип. В рамките на 30 минути – максимума, в който може да се задържи детската концентрация, децата играят в един измислен свят, който много прилича на техния. Това е значима и вдъхновяваща първа среща между зрител и театър, в която всичко е музика, цветовете и игра. ■

The Playful Beginning in Theater – Useful and Enjoyable for the Smallest Viewers of Puppet Theater

Elena Angelova

“Baby’s play“ is mainly an interactive project, directed at children between 2 and 4 years of age. The element of theatre in it refers to a playful beginning. This is very exciting and useful for children, but also extremely fascinating for adults: in “Baby’s play“ we – the grown up children go back to the natural, primary model of behavior. The main personage Tyutyu inhabits an exceptionally cozy and soft space for play, where he has to take important decisions and choose among many exciting colors, music and toys. Three actresses help and guide Tyutyu, they laugh and cry with him just as children do. “Baby’s play“ is a well prepared project, which educates and entertains the smallest children using psychological preciseness and the means of Puppet Theater.

Elza Laleva – the stage director and author of the project, has succeeded in noticing the need of performances for a new type of audience. In this train of thought, she sets the beginning of a very important

practice for development of the audiences, which is significant both in the meaning of social and cultural context. It is awkward to call babies “an audience“, but the truth is that they are a possible, an adequate and most importantly – an inspiring audience for the puppet theater. For sure, their unencumbered consciousnesses need more colors, forms and music, and what could be better for them than theater? “Baby’s Play“ is the first step in creating a new tendency, necessary both to the puppet theater and the children’s audience.

For those purposes, Elza Laleva works with the consultant-psychologist Petya Atanasova in order to clarify the needs and desires of the audience. Here it is very important to point out the way, in which the dramaturgical integrity of the work is built. The educative principle is fully involved here, after completing a detailed research and analysis of the baby’s psychology. Tyutyu represents a soft and plush baby-puppet, which is a bit bigger in size than the natural of a 2-year old child. He resembles children in everything, but he is also soft and suited for cuddling. Subconsciously, the